

Tudi upokojeenci naj delajo

Neizpodbitna resnica je, da mora človek tudi v poznih letih ostati dejaven, ustvarjal, v koraku s časom. Upokojeenci tudi sami nenehno opozarjajo, da se njihovo znanje in izkušnje, ki so jih toliko let delili družbi, z upokojitvijo ne izničijo, ne pozabijo jih in ne izginejo kar čez noč. A kje in kako jih lahko (še) vnovčijo?

V razpravah o starejših je veliko besed izrečenih o zaposlovanju starejših, o tem, da je nujno izkoristiti »kapital, ki ga predstavlja znanje starejših«. Pravica do dela je zapisana tudi v temeljnih listinah, denimo v ekonomsko-socialni listini. Med pravicami, ki omogočajo kakovostno življenje starejših, je omenjena pravica do dela v vseh oblikah, tudi po upokojitvi, ki vključuje tudi določbe o pravičnih ter varnih in zdravih delovnih razmerah in o pravičnem plačilu.

Tudi pri nas vse pogosteje poudarjamo pravico in zaradi vse večjega deleža starejšega prebivalstva v družbi tudi potrebo po zaposlovanju starejših. Zaposleni, ki ostanejo na delovnem mestu, ko su že izpolnili pogoje za upokožitev, so deležni posebnih bonitet. Leta 2005 je to možnost izkoristilo že 6 odstotkov tistih, ki bi se lahko upokojili.

V nacionalni strategiji za kakovostno staranje do leta 2010 je delu in zaposlovanju starejših oseb namenjeno posebno poglavje. V prihodnjih treh letih naj bi pripravili program za zaposlovanje starejših oseb, a podrobnosti o tem, kako naj bi konkretno delovali, snovalci strategije ne navajajo. Zapisali pa so nekaj predlogov ukrepov za spodbujanje zaposlovanja in dela starejših oseb. Med njimi so posebne davčne olajšave pri dohodnini; prožnejše oblike zaposlovanja, večja skrb za varstvo in zdravje starejših delavcev pri delu, vključevanje starejših delavcev in oseb v vseživljenjsko izobraževanje ter spodbujanje oblikovanja proizvodov in storitev za potrebe starejših.

Nacionalna strategija predvideva tudi sistemsko ureditev plačanega občasnega in začasnega dela upokojeencev, kar je zanje tudi najbolj za-

nimivo. Ni namreč malo upokojeencev, zlasti tistih z nižjo pokojnino, ki si na ta način povečajo družinski dohodek. Laže je tudi zato, ker so sporni člen, ki je določal, da je vsak dodatni zaslužek upokojeencev še dodatno obdavčen, črtali iz zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Morda bi po vzoru študentskih servisov kazalo uvesti tudi nekakšno borzo dela za upokojeence, kar ima pri nas kar nekaj zagovornikov. Zakaj pa ne? Zakonske podlage obstajajo, na vas pa je, da jih izkoristite, če želite.

Nakupovanje je lahko tudi plačano

Eno od področij, kjer so upokojeenci zelo dobrodošli, so tržne raziskave, natančneje rečeno, preverjanje kakovosti storitev in proizvodov z metodo skrivnostnega nakupovanja (angl.: *mystery shopping*). Ta storitev se tudi pri nas vse bolj uveljavlja.

Skrivnostni kupec je pravzaprav navidezni potrošnik. Kot stranka obišče trgovino (banko, restavracijo, avtomobilski salon, supermarket, bencinsko črpalko ali kako drugo prodajno mesto) in medtem ko nakupuje, ocenjuje kakovost storitev ali izdelka, urejenost in založenost trgovine ali prijaznost, strokovnost in profesionalnost osebja. Zaposlene podjetje sicer obvesti, da bodo opravili anonimno raziskavo, vendar jim ne povedo, kdaj točno bo.

Skrivnostni kupci so seznanjeni s tem, na kaj morajo biti zlasti pozorni in kakšne podatke morajo zbrati. Včasih nalogo opravljajo tudi po telefonu ali na internetu, če podjetje ponuja (in preverja) tovrstne storitve. Po končanem nakupu svoje ugotovitve zapišejo na ocenjevalni list-

Kot pravi Natalia Ugren, direktorica podjetja **Skrivnostni nakup d.o.o.**, poročila skrivnostnih kupcev analizirajo, predstavijo naročnikom in jim predlagajo, kako naj jih uporabijo kot podlago za izboljšanje poslovanja in usposabljanje zaposlenih.

Kot skrivnostni kupec se ne glede na starost in izobrazbo lahko preizkusi vsak, ki opravi predhodno izobraževanje in spoštuje etična pravila, ki veljajo za skrivnostne kupce. Usposabljanje je potrebno zato, da lahko čim bolj objektivno opravijo svoje delo. Sicer pa Ugrenova poudarja, da je dober skrivnostni kupec natančen, diskreten, objektivni, resnicoljuben in pozoren na podrobnosti. Imeti mora dar za opazovanje in dober spomin. Delo skrivnostnih kupcev tudi spremljajo in nadzorujejo.

Nekatera podjetja iščejo določeno ciljno skupino kupcev (denimo samo mlade mamice ali samo upokojetke in upokojeence), zato skušajo zbrati čimbolj raznovrstno skupino skrivnostnih kupcev iz različnih krajev. Raziskave namreč potekajo po vsej Sloveniji in v času, ki kupcem najbolj ustreza.

Skrivnostno nakupovanje je dobra priložnost za vse, ki radi nakupujete, da tudi dodatno zaslužite oziroma dobite možnost brezplačnega preizkusa izdelka ali storitve. Če se želite tudi vi preizkusiti kot skrivnostni kupec, pokličite na telefonsko številko **01/56 11 378, 041/537-118**, pišite na e-naslov: **info@skrivnostni-nakup.com** ali pa izpolnite prijavnico, ki je na spletni strani: **www.skrivnostni-nakup.com**, in izvedeli boste vse podrobnosti. Eden od pogojev za vlogo skrivnostnega kupca pa je, da imate dostop do interneta in elektronske pošte.

A. Ž.